

مبتدا و خبر

مبتدا و خبر را در جملات زیر پیدا کنید .

الف) الغَضَبُ مفتاحٌ لِكُلِّ شَرٍّ . الغضب : مبتدا و كلمه مفتاح خبر مفرد است و لكل شر متعلق به مفتاح است یعنی خشم کلید هر شری است.

ب) (الكتابُ علي المحفظةُ : الكتاب مبتدا ، علي المحفظة خبر جارو مجرور شبه جمله

ج) فاطمةٌ طبيبه ماهرةٌ : فاطمة مبتدا و كلمه طبيبه خبر و ماهرة صفت است

د-) هذا الطِفْلُ صغيرٌ: هذا فقط مبتدا ست محلا مرفوع و صغير خبر مفرد است

ه) بعد تناول العشاء الجميع ذهبوا الى بيوتهم . تركيب (بعد تناول العشاء)ظرف زمان يا مفعول فيه است و كلمه الجميع مبتدا و ذهبوا خبر است كه الى بيوتهم متعلق به فعل(ذهبوا) است كه خبر است .

و) صاحب البيت يطلب اجارته . در این جمله (صاحب)مبتدا و (البيت)مضاف اليه است و جمله فعلیه (يطلب)خودش تنها خبر است و (اجارته) مفعول به رکن جمله فعلی است كه خود فعل خبر جمله اسمیه است.

گاهی اوقات اول جمله اسمیه حرف می آید مثل انما . انما المؤمنون اخوة . المؤمنون مبتدا ست و خبر هم اخوة

ز (النُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ . النجوم مبتدا و مسخرات فقط خبر است كه (بأمره) متعلق به مسخرات می باشد

1- جمله های اسمیه را از بین جملات زیر مشخص کنید.

الف) الطالبُ في الصفِّ

ب) نَظَرَ علي الي السماء

ج) الكتابُ علي المحفظة

د) فاطمةٌ طبيبه ماهرةٌ

هـ) هذا الطِفْلُ صغيرٌ

جواب:

الف) اسمیه

ب) فعلیه

ج) اسمیه

د) اسمیه

هـ) اسمیه

الف)	ب)	ج)	د)	جواب:	2-در	جمله	هاي	زیر	مبتدا و المعلمه	خبر	را	معین	نموده و بدأت	اعراب	آن	ها	را	بگذارید. بالدرس شرّ بعباده قانیه
						الغَضَبُ			الله	الثروه		لطف		لكل				

الف)	ب)	ج)	د)	جواب:	الف)	ب)	ج)	د)	جواب:	الف)	ب)	ج)	د)	جواب:	الف)	ب)	ج)	د)	جواب:
المعلمه	الغَضَبُ	الله	الثروه	مبتدا	مرفوع	لطف	مرفوع	مرفوع	مرفوع	مرفوع	مرفوع	مرفوع	مرفوع	مرفوع	مرفوع	مرفوع	مرفوع	مرفوع	مرفوع

جمله اسمیه(مبتدا وخبر)

جمله اسمیه جمله ای است که با اسم آغاز می شود و ارکان اصلی آن مبتدا و خبر و . . می باشد.

ضمایر و موصولات و اشاره ها نیز در عربی ایم محسوب می شوند بنابراین جملهای که به وسیله این کلمات آغاز شود نیز جمله اسمیه است .

مبتدا:

اسمی است که در ابتدای جمله اسمیه قرار می گیرد و از نظر اعراب مرفوعٌ می باشد.

خبر:

کلمه و یا کلماتی است که پس از مبتدا واقع می شود و معنی آن را کامل می کند و از نظر اعراب مانند مبتدا مرفوع است .

چند مثال :

الطالبُ مجتهدٌ فی الدروسِ . (جمله اسمیه)

↓ ↓ ↓

مبتدا و مرفوع خبر و مرفوع مجرور به حرف جر

تلميذُ المدرسةَ كبيرٌ .

↓ ↓

مبتدا و مرفوع خبر ومرفوع

الرَّطْبُ مَعَ قَدَحٍ مِنَ اللَّبَنِ غَذَاءٌ كَامِلٌ .

↓ ↓

مبتدا و مرفوع خبر ومرفوع

ترجمه : خرما با کاسه ای از شیر غذایی کامل است .

القيمةُ الغذائيةُ لهذه الثمرةَ عاليةٌ جداً .

↓ ↓

مبتدا و مرفوع خبر ومرفوع

ترجمه : ارزش غذایی برای این میوه بسیار بالا است .

الصدقُ رأسُ الفضائل.

↓ ↓

مبتدا خبر

و مرفوع و مرفوع

ترجمه : راستی بالاترین فضیلت هاست .

نکته :

هرگاه ضمایر و موصولات و اشاره ها در ابتدای جمله بیایند اعراب آن ها محلی می باشد (محلا مرفوع). چون این کلمات مبنی بوده و حرکت آخر آن ها تغییر نمی کند .

مثال :

۱. هُوَ شَاكِرٌ . (هُوَ : مبتدا و مرفوع مملا)

۲. هَذَا مَكَانٌ نَظِيفٌ . (هَذَا : مبتدا و مرفوع مملا)

۳. هَؤُلَاءِ صَادِقُونَ . (هَؤُلَاءِ : مبتدا و مرفوع مملا ، صَادِقُونَ : خبر و مرفوع با واو)

۴. أَنْتُمْ نَاجِمُونَ فِي الْمِيَاءِ . (أَنْتُمْ : مبتدا و مرفوع مملا ، نَاجِمُونَ : خبر و مرفوع با واو)

نکته :

جمع مذکر سالم هنگام مرفوع شدن «وَنَ» را می گیرد و هنگام منصوب و مجرور شدن «يَنَ» را می گیرد . (البته قواعد این نکته مربوط به سال دوم است)

خبر در زبان عربی به سه نوع تقسیم می شود :

انواع خبر:

۱. خبر مفرد (فعل و جار و مجرور نباشد) :

المطلبتُ مسروراتُ - و همه مثال های بالا

خبر و مرفوع (از نوع مفرد)

۲. جمله فعلیه : (خبر به صورت فعل بیاید):

على يُفرجُ من الصفِّ - التواضع يرفعُ قيمةَ الإنسان - التلميذةُ جَلَسَتْ على الأرضِ

خبر و مرفوع محلا (از نوع فعلیه)

خبر و مرفوع محلا (از نوع فعلیه)

خبر و مرفوع محلا (از نوع فعلیه)

۳. شبه جمله (خبر به صورت جار و مجرور باشد) :

على في الصفِّ - مسنُ الفلقِ من الثمراتِ الأدب - هي في المسافرةِ

خبر و مرفوع محلا (از نوع شبه جمله)

خبر و مرفوع محلا (از نوع شبه جمله)

خبر و مرفوع محلا (از نوع شبه جمله)

نکته :

هرگاه خبر از نوع جمله فعلیه و شبه جمله (جار و مجرور) باشد اعراب آن محلی است (محلا مرفوع)

نمونه سوال :

اعرب الكلمات التالية (ترکیب کن - نقش کلمه)

۱. المعلمون ينعمون في التعليم .

۲. ينبع المعلمون في المياه .

۳. العزة لا تمصّل بالتكاسل .

۴. العالمُ بلا عملٍ كالشَّجرِ بلا ثمرٍ.

٥. الطالبُ يمتَرُه المعلِّمُ.

٦. يمتَرُه الطالبُ المعلِّمُ.

جواب :

١. «يَنجُمُونَ» فِبر و مرفوع مملا ، «التَّعلِيمُ» مَجْرور به مرفوع جر

٢. «المعلِّمون» فاعل و مرفوع با واو

٣. « لا تَمُضْ » فِبر و مرفوع مملا

٤. « العالِمُ » فِبر و مرفوع ، « كالشَّجَرِ » فِبر و مرفوع مملا

٥. «الطالب» مبتدا و مرفوع ، « يمتَرُه » فِبر و مرفوع ، « المعلِّمُ » مفعول به و منصوب

٦. «الطالب» فاعل و مرفوع ، « المعلِّمُ » مفعول به و منصوب